

S. Sayısı : 45

Türkiye Cümhuriyetile Sovyet Sosyalist Cümhuriyetleri ittihadı arasındaki dostluk ve bitaraflik muahedenamesile buna müteallik protokoller ahkâmının 10 sene müddetle uzatılmasına dair kanun lâiyhası ve Hariciye encümeni mazbatası (1/355)

T. C.

Başvekâlet

Kararlar Müdürlüğü

Sayı : 6/3675

12-XII-1935

T. B. M. M. Yüksek Reisliğine

Türkiye Cümhuriyeti ile Sovyet Sosyalist Cümhuriyetleri arasındaki dostluk ve bitaraflik muahedenamesile buna müteallik protokoller ahkâmının on sene müddetle uzatılması hakkında Hariciye vekilligince hazırlanan ve İcra Vekilleri Heyetince 29 - II - 1935 tarihinde Yüksek Meclise arzı kararlaştırılan kanun lâiyhası esbabı mucibesile birlikte sunulmuştur

Başvekil

I. İnönü

Esbabı mucibe lâiyhası

1925 senesi kânunuevvelinin 17 sinde Pariste Sovyetlerle 3 sene için aktedilmiş bulunan dostluk ve bitaraflik muahedenamesinin müddeti hitame ermesi üzerine işbu muahedename biri 17 kânunuevvel 1929 ve diğeri 30 teşrinievvel 1931 tarihlerinde imza edilen iki temdid protokolü ile evvela iki ve sonra beş sene müddetle temdid edilmiş idi. Son temdid protokolünün müddeti de bu kere hitame ermek üzere bulunduğundan terefeyin hükümetlerinin sulh yolunda takib edegeldikleri beynelmilel siyasete tebean ve terefeyn dostluk münasebatı noktai nazarından işbu muahedenin temdidini faideli gördüklerinden anılan muahedename ile mütememimi 7 mart 1931 tarihli Bahri protokolün 7 teşrinisani 1935 tarihine kadar on sene müddetle temdidinde mutabık kalmışlar ve bu hususu teyiden 7 teşrinisani 1935 tarihinde bir protokol imza etmişlerdir.

Bu vesaik Kamutayca esasen tasvib ve kabul edilen 19 ,1925 muahede ve 1929 ve 1931 protokollerile lâhikalarından ve aynile muvafık görülen esasatın temdidinden ibarettir.

Hariciye encümeni mazbatası

T. B. M. M.

Hariciye encümeni

Karar No. 13

Esas No. 1/355

16 - XII - 1935

Yüksek Reisliğe

Türkiye Cumhuriyeti ile Sovyet Sosyalist Cumhuriyetleri arasındaki dostluk ve bitaraflik muahednamesile buna müteallik protokoller ahkâmının on sene müddetle uzatılması hakkında Hariciye vekilliğince hazırlanmış Başvekâletin 12 - XII - 1935 tarih ve 6/3675 sayılı tezkeresiyle Büyük Meclise sunulan ve ikineci bir tezkere ile müstacelen müzakeresi istenilen kanun lâyihası Encümenimizde Hariciye vekâleti umumî kâtibi de hazır olduğu halde görüşüldü :

Hükûmetin esbabı mucibesindeki mütaleaları yerinde gören Encümenimiz lâyihayı aynen kabul etmiş ve Hükûmetin talebi vechile Heyeti

Umumiyede müstaceliyet kaydile müzakeresini temenni ederek Yüksek Reisliğe takdime karar vermiştir.

Hariciye E. Reisi	M. M.	Kâtib
Trabzon	Sivas	Kastamonu
Hasan Saka	Necmeddin	Ş. İldem
Aza	Aza	Aza
Kocaeli	Antalya	Kars
Süreyya Yiğit	Dr. C. Tunca	M. Akyüz
Aza		
Manisa		
H. Bayur		

HÜKÜMETİN TEKLİFİ

Kanun lâyihası

MADDE 1 — Türkiye Cumhuriyeti ile Sovyet Sosyalist Cumhuriyetleri İttihadı Hükûmetleri arasında 1935 senesi kânunuevvelinin 17 sinde Pariste münakid dostluk ve bitaraflik muahednamesile bunun temdidini hakkındaki 17 kânunuevel 1929 ve 30 teşrinievvel 1931 tarihli iki protokol ve esas muahedamenin mütemmimi 7 mart 1931 tarihli bahrî protokol müddetinin 7 teşrinisani 1935 tarihinden 7 teşrinisani 1945 tarihine kadar on sene müddetle temdidini hakkındaki bu kere Tarafeyn Hükûmetlerince imza edilen protokol kabul ve tasdik edilmiştir.

MADDE 2 — İşbu kanun neşri tarihinden itibaren meri olacaktır.

MADDE 3 — İşbu kanun hükümlerinin icrasına Hariciye vekili memurdur.

29 - XI - 1935

Bş. V.	Ad. V.	M. M. V.
İ. İnönü		K. Özalp
Da. V.	Ha. V.	Ma. V.
Ş. Kaya	Dr. T. R. Aras	F. Ağralı
Mf. V.	Na. V.	İk. V.
S. Arıkan	A. Çetinkaya	C. Bayar
S. İ. M. V.	G. İ. V.	Zr. V.
Dr. R. Saydam	Rana Tarhan	Muhlis Erkmen

PROTOKOL

Her iki memleket münasebatını şimdiye kadar teyemmünen tanzim edegelen büyük dostluk ve itimad hislerinden mülhem olarak ve bu duyguların beynelmilel siyasetlerinin esasını teşkil eden sulh yolunda idame ve terakkisine hâdim başlıca ukudu takviye arzusu ile Türkiye Cümhuriyeti Hükûmeti ile Sovyet Sosyalist Cümhuriyetleri İttihadı Hükûmeti:

Bir taraftan;

Doktor Tefik Rüştü Aras'ı, Türkiye Cümhuriyeti Hariciye vekili,

ve

Diğer taraftan;

Müsyü Leon Karahan'ı, Sovyet Sosyalist Cümhuriyetleri İttihadının Türkiye Büyük elçisi.

Sırasile 17 kânunuevvel 1925 ve 17 kânunuevvel 1929 da akte dilib 30 teşrinievvvel 1931 tarihli protokol ile her ikisi de tekraren mevkiî meriyete konulan dostluk ve bitaraflık muahedenamesini ve bunun temdidi protokolü ile 7 mart 1931 tarihli bahrî protokolü bu günkü tarihten itibaren 7 teşrinisani 1945 e kadar on sene müddetle temdide memur edilmişlerdir.

İşbu protokol tasdik edilecek ve tasdiknamelerin teatisinden itibaren meri olacaktr.

Âkit Taraflardan biri tarafından işbu protokolün veya teakub edecek her iki senelik meriyet müddetinin hitamından altı ay evvel feshi ihbar edilmediği takdirde ikişer senelik müddetle kendiliğinden temdid edilmiş olacaktr.

Ankara'da, 7 teşrinisani 1935 te iki nüsha olarak tanzim edilmiştir.

